

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478), zwanej dalej ustawą, rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. W myśl zapisów art. 13 ust. 3 powyższej ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia dokonuje uznania za rezerwat przyrody które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Ponadto regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Rezerwat przyrody „Dębowiec” został powołany zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 października 1965 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 63, poz. 352). Dotychczas obowiązującym aktem prawnym w sprawie przedmiotowego rezerwatu przyrody było zarządzenie Nr 17/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dębowiec” (Dz. Urz. Woj. Łódzk. nr 77, poz. 632), zgodnie, z którym rezerwat ten stanowi obszar lasu o łącznej powierzchni 47,10 ha położony na terenie gminy Żytno, w powiecie radomszczańskim, zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Gidle, leśnictwa Dębowiec, obręb leśny Dąbrowa Zielona, jako odziały: 221 a, b, c, ~a, ~b, ~c, ~d, 222 a, b, c, ~a, ~b, ~c, ~d, ~f. Dotychczasowym celem ochrony rezerwatu było zachowanie naturalnego grądu z lipą szerokolistną na krańcach zasięgu i łągu wiązowo-jesionowego z rzadkimi roślinami zielnymi

Niniejsze zarządzenie znacznie zwiększa powierzchnię rezerwatu przyrody „Dębowiec” o przylegające do jego granic obszary leśne. Propozycja powiększenia obszaru znajduje swoje uzasadnienie w dokumentacji do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Las Dębowiec PLH100023 (Lesner B. i in. 2020: *Dokumentacja Projektu Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Las Dębowiec PLH100023 w województwie łódzkim*) jak i w monografii pod redakcją prof. J. Kurowskiego i dr P. Grzelak pn. *Rezerwaty przyrody w województwie łódzkim – przeszłość, przyszłość, teraźniejszość*.

Rezerwat przyrody „Dębowiec” do dzisiaj jest najcenniejszym i najlepiej zachowanym fragmentem lasów grądowych oraz łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych w granicach województwa łódzkiego. Według najnowszych danych flora rezerwatu obejmuje 343 gatunki roślin naczyniowych, z których w ostatnich latach potwierdzono występowanie 296 oraz 67 taksonów mchów i 13 wątrobowców. Ochrona rezerwatowa trwająca tu nieprzerwanie od roku 1965 przyniosła swoje efekty w postaci obecnego, bardzo dobrego stanu zachowania grądu środkoeuropejskiego oraz łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych oraz łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych, a jej kontynuowanie stwarza szansę na utrzymanie tego stanu. Dzięki zrównoważonej i racjonalnej gospodarce leśnej prowadzonej na płatach siedlisk sąsiadujących od strony zachodniej, północnej i wschodniej z rezerwatem stwierdzono powierzchnie o dużych wartościach przyrodniczych. Warunki siedliskowe terenów przyległych do rezerwatu przyrody są zbliżone do tych panujących bezpośrednio w nim. Na dużej części dołączanych powierzchni występuje duże uwilgotnienie podłoża, zwłaszcza w pobliżu śródleśnych cieków. Miejscami teren jest trudnodostępny, stanowiąc bezpieczną ostoję dla zwierzyny. Powiększenie rezerwatu przyrody zwiększy skuteczność ochrony najcenniejszych wykształconych siedlisk, znajdujących się w wydz. 4 oraz 5, poprawi utrzymanie korzystnych warunków wilgotnościowych oraz umożliwi jeszcze lepszą regenerację siedlisk grądowych i łągowych w dołączanych powierzchniach. Ochrona rezerwatowa większego obszaru pomoże również wzmocnić istniejące w nim populacje rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w szczególności związanych ze starymi lasami liściastymi i martwym drewnem. Wartości dołączanego obszaru potwierdzono w czasie przeprowadzonej lustracji obszaru w dniu 12 kwietnia 2024, w której wzięli udział przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Nadleśnictwa Gidle.

Mając na uwadze powyższe dotychczasową powierzchnię rezerwatu przyrody „Dębowiec” powiększa się o tereny będące własnością Skarbu Państwa i znajdujące się w zarządzie Lasów Państwowych

tj. wydz. 1 -c, -d, -f, -g, -h, -i -j; odział 2 (cały); wydz. 3 -h, -i; wydz. 6 -a, -b, -c, -d, -f, -g; oddział 7 (cały); oddział 8 (cały); oddział 9 (cały) oraz stanowiącą własność gminy Żytno działkę ewid. nr. 678, obr. Silniczka, pow. radomszczański.

W związku z powyższym w wyniku dołączenia nowych powierzchni rezerwat przyrody stanowi obecnie obszar o łącznej powierzchni 205,94 ha. Położony jest w województwie łódzkim, w powiecie radomszczańskim, na terenie gminy Żytno. Na obszar rezerwatu składają się grunty będące w zarządzie Lasów Państwowych, znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Gidle, leśnictwa Dębowiec, jak również grunty Skarbu Państwa działka nr 678, obr. Silniczka, gm. Żytno, pow. radomszczański. Rezerwat nie obejmuje gruntów prywatnych. Powierzchnia rezerwatu przyrody określona w niniejszym zarządzeniu wynika z wyliczenia na podstawie danych przestrzennych w aktualnie obowiązującym układzie współrzędnych – układ 1992.

W związku z powiększeniem rezerwatu przyrody, w wyniku którego dołączane są do niego powierzchnie lasu stanowiące cenne siedliska przyrodnicze zmianie ulega cel jego ochrony, który przyjmuje brzmienie: „Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnego grądu z lipą szerokolistną na krańcach zasięgu, a także łągu dębowo-wiązowo-jesionowego, łągu olszowo-jesionowego oraz olsu porzeczkowego z rzadkimi roślinami zielnymi”. Ustalony rodzaj, typ i podtyp rezerwatu nie ulegają zmianie. Nadzór nad rezerwatem przyrody powierza się Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Łodzi. Dla rezerwatu przyrody nie wyznacza się otuliny.

Wraz z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia traci moc zarządzenie Nr 17/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dębowiec” (Dz. Urz. Woj. Łódzk. nr 77, poz. 632).

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Łodzi, uchwałą nr 9/2024 z dnia 21 listopada 2024 r.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) niniejszy projekt został uzgodniony z Wojewodą Łódzkim pismem znak RT-II.0521.14.2024 z dnia 22 listopada 2024 r.